

...

...

– Öt út áll előttem, melyiken induljak. Itt van a szeretőm, jöttem, hogy búcsúzzak. Méghozzá örökre – dudorásztam. Mintha az ördög bújt volna belém. Először a konyhába nyitottam be. Másodszer biztos a spájzba, mert tele volt befőttekkel, sonkával. Nem kísérleteztem tovább.

– Merre vagy, Mari?! – kiáltottam.

– Ki az? – hallatszott az egyik ajtó mögül.

– Hogy ki vagyok? Az én nevem, az én nevem kukorica, kukorica...

helyett Tengeri Bálint – motyogtam el kint az ajtó előtt a kedvenc viccemet. Aztán megtöröltem a homlokomat és benyitottam. Két alakot láttam.

– Kéz' csókolom, szia Mari – hadartam egy szuszra. Aztán körülnéztem. Az egyik alak, gondoltam, ő lehet a Mari anyja, elnyomta a mázsát. A rekamién pihentette széles tomporát. Lábai hatalmas V betűt formáztak. Később rájöttem, nem szemérmertlenségből, dehogy, a sok hús és izom miatt. Ő is végigmért. A pillantása egyaránt jelzett elégedetlenséget és elégedettséget. Különben az arca, talán éppen a kerekdedsége következtében, jóságosnak tűnt. Mari egy széken kuporgott az ablak közelében. Nem látszott valami üdének, és főleg nem vidámnak.

– Leülhet a fotelbe – suttozta Sasné.

– Köszönöm, de jó lesz nekem a szék is a Marika közelében. – szabadkoztam. Majd eszembe jutott, hogy nem ártana mutatnom egy kis illemet, ezért folytattam. – Tengeri Bálint vagyok. Nagyon örülök, hogy végre megismerhettem a Mariska nénit. A Marika sokat emlegette magát.

– Ez a cafka csak ne emlegessen engem – hörögte az asszony.

– Már miért lenne cafka? – kérdeztem. – Szerintem rendes leány. Nagyon is rendes.

– Na megyek, megetetem a malacokat – kászálódott fel az öreglány. Teljességgel egyetértettem vele. A malacokat mindig meg kell etetni, mert különben éhen pusztulnak. De leginkább annak örültem, hogy egyedül maradhattam a Marikával. Ő éppen hüppögött.

– Ne bőgj, Marika. Inkább halljuk, mi újság? – tértem a lényegre. De szegényemnek csak a könnyei lettek sűrűbbek. Nem szerettem a lányríkító szerepet, ezért könnyedebbre vettem a stílust.

– Szólalj már meg, rubintos virágom, hintabogaram, gyolcskendőm – kérleltem széles kézmozdulatok kíséretében. De a Marika egykettőre

alapra állított.

– Van kedved hülyéskedni? Talán nem érted, vagy ésszel fel nem éred. Terhes vagyok. Felfogod? Terhes.

Marika mellém lépett. Karját a nyakamba fonta és megkérdezte:

– Bálint, ugye elveszel feleségül?

Nem! Akartam kiáltani. Nem! Eszem ágában sincs. Én még élni szeretnék, lányokat hajtani, srácokkal lődörögni. De nem ezt mondtam. Dehogy. Belenéztem a Marika vörösre sírt, mégis gyönyörű, özikeszemébe és nagy hangon kijelentettem:

– Már, hogy ne vennék el.

Nem kellett sokat győzködnöm. Odaugrott hozzám, az arcomra nyomott egy nedves puszit és már ott is hagyott. Rohant kifele. Gondoltam, a szüleit örvendezteti. Rögtön eszembe jutottak az enyéim. Az apám éppen a múlt héten érkezett velem arról, hogy letöltöttem a katonaságot, jó szakmám van, megbecsülnek a munkahelyemen, így akár meg is nőülhetek. Bár aligha hiszem, hogy így és ilyen gyorsan gondolta. Az anyám biztos nem örül meg a hírnek. Félteni kezd.

..

...

– Mondja el az apjuknak is. Mondja el! – Biztatott az asszony. Egész jól megjött a hangja.

– Szóval, elveszem a lányát – dünnyögtem. Biztosan megértette, mert azt mondta:

– Aha.

Nincs nyakba ugrás, semmi örömködés. Csak: aha. Szívem szerint azt mondtam volna az öregnek, hogy ne féljen: elég a lány, nem viszem a fele királyságát. Meg, örüljön, mert három faluban nem talál hozzám mérhető bolondot. De ő szólalt meg:

– Még, hogy elveszi a Marikát?

– Igen – erősítettem meg immár hangosabban.

– Aztán csak így – bődült rám a vén tehénszakértő. – Semmi udvarlás, semmi előzetes bejelentés. Beállít ide egy jöttment az utcáról, és azt hiszi, viheti is a lányomat. Nem tudja, hogyan kell egy becsületes leány kezét elnyerni? Udvarlás, eljegyzés, szülők. Ilyenről még nem is hallott, ugye? Egyáltalán ki maga, mit keres nálunk? Üljön le! Anyjuk, bort! – hangzott a parancs. – Aztán lóduljatok kifele.

Közben az öreg Sas töltött mindegyikünknek egy pohárral. Összeverte a két poharat. Aztán rám szólt.

– No, egyetértünk?

– Teljességgel – mondtam. – Nekem is olyan váratlanul jött ez az egész. Egyáltalán nem vagyok a házasságra felkészülve. Csak hát a gyerek.

Miatta talán nem ártana végiggondolni a dolgot.

– Miféle gyerek?

– Hát az, akit a Marika vár.

Olyat még nem láttam. Az addig megivott bor egyszerre a vén lókötő fejébe szökött. A cékla szégyenkezhettek volna mellette. De nem vesztette el a lélekjelenlétét. Kihörpintette a pohár tartalmát, utána felordított:

– Csak nem?! Anyjuk! Mari! Befelé!

...

...

– Emlékszem– mondja az orvosnak Bálint. – Akkor este jöttem haza spiccesen, amikor először jártam a Marikáéknál. Nem is tudom, hány poharat ittunk ki az öreg Sassal. Mikor a fehérnépek beóvakodtak a nagy kiabálásra, Sasné gyorsan elsuttogta, mi a tényállás. Hogy nem tudja: miért bünteti őket az ég, mikor ő egyetlen misét sem hagy ki, mikor ő minden este, a család minden tagjáért elmondja az imádságot. Szóval nem tudni, miért, de a Marika terhes lett. Azt viszont biztosan tudják, jelentette ki Sasné, hogy tőlem van a gyerek. Ekkora szégyen, meg akkora szégyen, de legalább annak örülni kell, hogy elvenném a Marikát. Az öreg Sas végighallgatta a csendes litániát, a feje tovább vörösödött, aztán azt mondta: enyém a lány. Vigyem, minél előbb. Hogy miképpen értem haza Dombfaluról, máig sem tudom, mindenesetre hazaérve, nem találtam a kulcslyukat. Az apám jött ki, hogy beengedjen. Mondtam neki, hogy berúgtam egy kicsit. Rögtön rám parancsolt, hogy húzódjak be gyorsan a szobába. Nem akarta, hogy ilyen állapotban meglásson az anyám. Utána jött a lelkifröccs, hogy máskor jobban válogassam meg a haverjaimat, meg semmi szükség rá, hogy mások belevigyenek az ivásba. Persze elhangzott a nálunk gyakorta felröppenő mondat is, hogy az apámnak, a fél lába miatt, mégiscsak lett volna elegendő oka az ivásra. Ekkor már nem bírtam tovább és kiböktem, hogy most aztán nekem is volt. És bamba vigyorral bejelentettem: „Apu, megnősülök.” Apám azt hitte, hogy csak sokat ittam és azért beszélek badarságokat. Én viszont erősítgettem, hogy nem viccelek, amit mondtam, az halálkomoly. Erre az apám beküldött a fürdőszobába, hogy igyak egy kis vizet meg mosakodjak meg, vagy zuhanyozzak le, és majd utána beszélgetünk. Megfogadtam a tanácsát... Majd miután megígértettem vele, hogy nem kezd el velem veszekedni, bejelentettem: „Jobb, ha te tudod meg először. Egy lánynak gyereke lesz tőlem. Annak a dombfalusinak, akit néha emlegettem.”... Miután egy darabig hallgattunk, apám megkérdezte, biztosan tudom-e, hogy én vagyok az apa. Biztos az öregkés meg a rendőr – villant át akkor az agyamon. Ilyen korán még az orvosok se tudnák megmondani. De apámat megnyugtattam: „Vitán felül áll.”

...

...

– Mekkora házuk van – ámult az anyám.

– Jól megy mostanság a parasztnak – tette hozzá az apám.

A kutyát láncra kötötték. Ettől aztán akkora hangja lett, hogy a felső szeren is biztosan hallották. De, mikor az apám mondott neki valamit, lekushadt. Máig sem értem, hogyan csendesítette le...

– Csókolom, hát akkor megjöttünk – mondtam. – Bemutatom az anyámat, az apámat.

Mindenki kezet fogott mindenkivel. Ismerkedések: a keresztapa, mármint a Marikáé, a keresztanya, a nagybácsi, a nagynéni. Nemigen tudtam követni. Marika meg a nővéremet kérdezgette, de csak halkan. Mondtam neki, hogy éppen a nagy eszét duzzasztja.

A nagyszobában már meg volt terítve egy összetoldott, hatalmas asztal. Mély és lapos tányér, villa, kés, kanál, vastag falú, kétdecis pohár. Bor, fehér, literes üvegekben. Kóla sehol, szalvéta se. Székek: kicsik, nagyok, támlások, hokedlik. Odatelgeltek bennünket.

– Ide tessék, Tengeri néni – ez a fotel kényelmes – kedveskedett Marika anyja.

– Néni? – kapta fel a fejét az anyám. – Hiszen lehet, hogy én vagyok a fiatalabb, Mariska. Harmincben születtem. És te?

– Harmincnégyben.

– Fiatalok vagyunk még mind a ketten – kacagott az anyám.

Fiatalok – gondoltam. Azt persze már nem mondja az én kedves anyám, hogy mennyire fáj a lába esténként. Az egész műszakot végigállja a gyárban, utána biciklin teker haza vagy hat kilométert. Igaz, hogy az apám sok házi munkát elvégez, de az anyámnak is marad még éppen elég. Ide-oda kap, tesz-vesz, örül, ha hét óra felé le tud ülni a tévé elé. Ott aztán már az esti film végét csak ritkán várja meg. „Majd elmeséled, apukám” – jegyzi meg és elvonul aludni. Hogy másnap már reggel, tette a fiatalost, ismét biciklizhessen a munkahelyére.

Jobban végigmustráltam a seregletet, akkor tűnt fel, hogy az öreg Sast sehol sem látom. De nem volt időm kutakodni...

– Azután megbecsülje ezt a leányt, fiatalember – harsant rám a szemben ülő férfi. – Dolgos családból származik. Kérdezze csak meg a faluban! Elmondják magának, hogy a Módos Sasék nem akármilyen família. A mi családunkban minden lány után kapkodtak a legények. Jól jár a Marikával. Ég a keze alatt a munka. Süt, főz, kapál, málnát szed és érettségije van. Biztos akadt volna itt a faluban is kérője.

– Ó azért az én fiamat sem kell szégyelleni – szólt közbe az apám. – Fölhívták a minisztériumba, maga a miniszterhelyettes adta át neki a Kiváló fiatal újíto oklevelet. Meg hetvenezer forint újítási díjat is kap majd érte a gyárban.

– Hát az nem kevés pénz. Akkor majd újítson sokat – biztatott a Marika

egyik nagynénje.

Elég volt már a sok süket dumából. Ezért megkérdeztem:

– A Sas bácsi hol van? Sehol se látom.

– Tényleg hol van? – tudakolta Marika egyik nagynénje is.

– Azt hiszem, még eteti a teheneket – hangzott a halk válasz.

– Marikával majd mi előkerítjük – ajánlottam.

...

...

– Árulja el, doktor úr: igaz, hogy akit megkapartak, annak nem lehet többé gyereke? – érdeklődik csendesen.

– Pontos választ ne várjon tőlem – figyelmezteti dr. Nagy. – Mint tudja, nem vagyok nőgyógyász. Annyi bizonyos, hogy az abortuszon átesett nőknél gyakoribb a másodlagos meddőség, mint különben. Persze ez részben alkati kérdés, no és a műtét sikerétől is függ.

...

...

A kocsmá elé értünk. Marika megállt és tipródni kezdett.

– Egyedül is elintézhethéd! Nem akarok az apámmal a kocsmában huzakodni – bökte ki Marika.

– Rendben. Majd én előkerítem – fogadkoztam.

Egykettőre felfedeztem az öreget. A Marika igazat mondott: két fröccsös pohár árválkodott előtte. Egyikben még lötyögött valami folyadék. Nem látszott részegnek.

– Jó napot, Sas bácsi – szólítottam meg.

– Magának is – dűnnyögte.

– Itt lennénk mindannyian. Hazajöhetne! – kértem.

Fölszögte a fejét:

– Csak nem te akarsz megmondani nekem, hogy mikor menjek haza? – hepciáskodott.

– Eljöttek az apámék is – emlékeztettem. – Már elnézést, de ha ők el tudtak vonatozni, buszozni negyven kilométert, hogy itt legyenek az eljegyzésen, akkor igazán maga is hazanézhetne.

– Nem kell az én lányomat eljegyezni. Benne van a jegy a hasában, de majd én kitiprom belőle. Különben is, ha akarnak valamit, először a feleségem jöjjön ide! Ő a legnagyobb áruló...

Otthagytam az öreget. Se bú, se bá.

...

...

– Sas bácsinak be kellett menni az állatkórházba – hadartam el az előre kitalált mondókát.

Az apám rögtön közbeszólt.

– Első a kötelesség! A férfiember tudja, belénevelték a katonaságnál: első a kötelesség.

A keresztanya oldotta meg ismét a helyzetet:

– No, de elhallgattunk! Mielőtt bejöttek volna, éppen magukról beszélgettünk, Bálint. Jár maga templomba?

– Nem.

– Felkészülhet rá, hogy kicsit megdorgálja majd a papunk. Mielőbb elmennek hozzá, annál jobb, az esküvőig még az oktatáson is át kell esni.

– Miféle oktatáson?

– Ragaszkodik hozzá az anyósjelölted, kisfiam, hogy a templomban esküdjetek – nézett rám bűnbánóan az anyám. Elkapott a harctéri idegesség.

– Eszem ágában sincs – mondtam. – Én pár éve még KISZ-titkár voltam az iskolában.

Marika anyja felpattant az asztal mellől, és indult az ajtó felé.

...

...

– Mindenki úgy tudja, hogy az orvosok jól keresnek – nyilatkoztatja ki Bálint. – Én nem irigylem senkitől sem a pénzt, ha megdolgozik érte. Egy jó orvos feltétlenül megérdemli, hogy kitömjék a zsebét. Neki a tudásáért fizetnek. Én látom, hogy a nővérem mennyit gürizik. És még így is kérdés, hogy jó tanár lesz-e belőle.

– Milyen szakra jár? – tájékozódik a doki.

– A nővérem? Fogalmam sincs róla. Sosem érdekelték különösebben a dolgai. Ismernie kellene. Ő az új kor nője, a MIsSz EGYENJOGÚSÁG. Minden férfiről, aki szóba áll vele, megkísérli bebizonyítani, hogy hülye. Bálint úgy érzi hirtelen, hogy ismét szürke lovak vágatnak feléje. Szerencsére dr. Nagy észreveszi, hogy a fiú fejéből kifut a vér, és a szeme fennakad. Odaszól a pincérnőnek:

– Jucika, Jucika gyorsan! Nyissa ki az irodát! Rosszul lett ez a fiatalember.

...

...

A közbjáték után a rokonság egy része gyorsan elszelelt az eljegyzésről. Mi is felcihelődtünk. Apám keze a kilincsen volt, már anyám is vette a pulóverjét, amikor megérkezett az öreg Sas. A fejét leszegette, a szeméből villámok cikáztak. A keresztmama kísérte.

– Senkinek semmi köze ahhoz, hogy én hol töltöm a vasárnapomat – handabandázott. – Különben sem hívtak engem, hogy legyek itt a lányom eljegyzésén. Pedig valami közöm csak van hozzá! Illik engem is megkérdezni, adom-e a lányt, vagy nem!

Az apám visszalépett az asztalhoz és megszólalt.

– Azon már ne múljék. A fiam már elmondta a többieknek, én elismétlem magának, Sas szaki. Engedje meg, hogy a fiam számára elkérjem a

Marika lányát.

Az öreg Sas ellágyult, maga mellé mutatott.

– Ugyan, üljön már ide mellém kedves, hogy is hívják... Engedem én a lányt, hogyne engedném, főleg így, hogy teli van. Csak tudja, meg kell adni a lánykérés módját...

...Ha a maguk fia nem jön ide, talán csak akkor tudom meg, hogy unokám lesz, mikor már a bölcsőben ficáncol. Most már nincs vita. Házasodjanak. Szoba van itt. Elférnek. Bútor is akad. Én vagyok olyan úr, hogy még enni is adok nekik. Azt a tíz-húszezer forintot, amit a fiatalember keres, berakhatják a takaréka.

– Negyvenezer forint körül van a fizetésem – vettem közbe, de az öreg felemelte az ujját.

– Ácsi! Most én tettem le a garast! Mondom, én mindent megadok, mert ez az egy leányom van, de mindezért elvárom, hogy becsülete legyen. A mi Marikánk tanult. Most fejezte be a középiskolát, akár könyvelő is lehet. Már intézkedtem, hogy esetleg legyen helye a téaszben. A Marika nem ilyen semmit érő, diszkómániás, nincstelen dombfalui csitri, hanem a Módos Sas lánya. Van stafírung, szoba, konyhabútor, földet is írtattam már a nevére. Értjük egymást? Ha meghallom, hogy valaki kiabál vele, vagy azt látom, mereszkedik, míg ő dolgozik, akkor az illetőnek az én házamból le is út, fel is út. Felnevelődik apa nélkül is az unoka.

– Ide figyeljen, Sas mester! – ragadta el az önértet az apámat is. – Én nem ígérek ennyi mindent a fiammal. Én csak a becsületességét tudom vele adni. Ráér majd akkor fenyegetni, ha már minden nap csak hibáját találja.

– Nem elég hiba tán, hogy gyereket csinált a lányomnak?

Erre az apám felharsant.

– Akár megharagszik, akár nem, én kimondom: a gyerekcsináláshoz nemcsak az kell, aki nyomja, hanem az is, aki tartja. Ha már így esett, akkor tegyük túl magunkat rajta.

– Gondoltam én, nászjelöltem, hogy maga valami szónokféle. Azt is látom, hogy életében még nem dolgozhatott túl sokat, mert ráér a körmét tisztára vakarni – komizkodott az öreg Sas.

De ezzel elvetette a sulykot. Félttem, mindjárt nekiugrik az apám, felemeli a nadrágját, és kiveri ennek a vén kötekedőnek a szemét a múltjával, vagy elkezd kiabálni a háborúról. A HÁBORÚRÓL, amit az ilyen beszariak, mint a vén lócsiszár, biztos valahol az istállóban, szalmával letakarva, remegtek végig. Hirtelen elhatároztam: ha az apám nem törli szájon az öreget, én bizony isten megteszem. Mint általában anyám volt közöttünk a legmegfontoltabb, csendre intett mindkettőnket a tekintetével, megigazította a kendőjét, merően az öreg Sasra nézett, majd rákezde csendesen, halkán, mintha távol állna tőle a sértődésnek, haragnak még az árnyéka is.

– Ha most a maga helyében lennék, szégyelleném magamat, Sas bácsi. Harminc évvel ezelőtt alig akadt különb legény az én férjemnél. Ha a háborúban nem viszi el egy gránát a lábát, akkor most is kidolgozná a maga szemét, azt állíthatom! De ő megreparál így is mindent. Hozzá mer maga nyúlni a rádióhoz, a televízióhoz, órához, vagy éppen fűnyíróhoz? Mert az én uram kijavítja őket, anélkül, hogy valahol is tanulta volna. Ha kell, az ebédet is megfőzi. Ha kell, segít a porszívózásban. És a rokkantsága ellenére az életkedvét is megőrizte. Igen, ért a beszédhez is, mert míg más a kocsmát bújja, addig ő rádiót hallgat, újságot olvas. Kíváncsi lennék, maga milyen ember lenne fél lábbal. Hanem most már ideje lesz lassan elindulnunk.

– Ha tudom, hogy hibás a lába, akkor talán nem mondom ezt! De ki lát be az asztal alá. Verje meg az isten, aki a háborút kitalálta – dörmögte az öreg Sas, majd szót váltott. – De ott tartottunk, hogy én a leányomnak adok hozományt, lakást.

– A templomot sem beszéltük még meg – szólt közbe Mariska néni. Marika is szót kért. Jelentkezett, ujjával integetve, mint az iskolában szokta.

– Lehetne először, már szombaton a templomi esküvő, utána megtartanánk a lakodalmat, és vasárnap pedig elmennénk az anyakönyvvezető elé.

...

...

Emlékezés

Az eljegyzésről hazafelé úton azt mondtam a szüleimnek:

– Van szabim, nászútra sem nagyon készülünk, mi lenne, ha segítenék nekik a málnamicsodában

...

...

– Hé, sofőr úr, miért nem áll meg? – kiáltottam mérgesen, miután odavágtattam az első ajtóhoz.

– Idevalósi talán? Még sosem láttam – védekezett a buszvezető. – No, akkor ugorjon le gyorsan. Máskor nyomja meg a gombot időben.

– De hiszen jeleztem – védekeztem, főként amiatt, mert a kis közjátékra még azok is felébredtek, akik addig fejlötyögtetve aludtak.

Hülye paraszt sofőrje! Most gyalogolhatok vissza – mérgelődtem magamban. Még az a szerencse, hogy ráérek, legalább körülnézhetek egy kicsit. Egy bicikli van az árokban. Hol lehet a gazdája?

– Halló? Egy kerékpár keresi a gazdáját. Halló! – kiáltottam.

Sehol senki. Nem hagyom itt – határozta el. Ezzel előbb érek. Úgy látszik, ez a falu már készül az idegenforgalomra. Itt biciklivel várják a megfáradt idegent.

...

...

Felugrottam a kóbor biciklire és tekerni kezdtem. A kocsmá szerencsére Dombfalun sem volt kihalt. Betértem.

– Nem látta véletlenül a Sas bácsit?

– Melyiket? – kérdezett vissza a csapos.

– Mindig elfeledkezek róla, hogy itt egy raklapnyi Sas van. A Módos Sast keresem.

– Hát az nincs itt. Mióta eljegyezték a lányát, nem láttam. De a felesége biztos elment misére.

...

...

No itt a templom árnyékában leheverek egy kicsit. Miért kis mise a kis mise? – villant a fejembe. Talán még nőni fog?

Már énekeltek, mikor odaértem. Tetszetek a templomi énekek. Jó öt percig hallgattam, mire megindultak az emberek kifelé. Sas anyó talán harmadik helyen. Felém se nézett. Termetéhez mérten szaporázott az utcán.

– Mariska néni! Mariska néni! – kurjantottam utána.

Azonnal megállt.

– Ne kiabálj! Mindenki minket néz. Csak estére vártunk. Így nem ereszhetlek ki a földre. Hoztál ruhát? – tudakolta.

– Igen – feleltem.

– Van a pajtában egy rossz bicikli, te azzal jössz – közölte az öreglány-

...

...

A szép, sárga, gyári munkásruhát vettem fel. Előtte kétszer, ha volt rajtam.

– Csak nem ebben a maskarában akar málnát szedni? – kérdezte köszönés után villogó szemekkel az öreg Sas.

– Már miért lenne ez maskara?

– Sárga göncben himperezni, a világ nem látott még ilyent. Jó, hogy fehér inget nem vett hozzá, meg nyakkendő. Mit gondol, milyen lesz itt ez a ruha egy-két nap alatt?

...

...

Egy öregasszony is szedte a málnát első pillantásra úgy százhetven évesnek láttam. Ráncból szótték az arcát, a fogait meg biztos a táskájában hordta. Rögtön a pártfogásába vett...

– Elmondom, hogyan kell. Megfogja szépen a bal kezével a szárát, a jobbal meg lecsipegeti az érett szemeket. Amikor megtelik a marka,

akkor beledobja az egészet a vödörbe. Vigyázzon, mert a szára bökös!

Apró kis tüskék, de esténként ki kell húzogatni őket, mert elmérgezhet a

helyük. Emlékeztek a Máriás Bözsire? Hát az is szedte a málnát és telement a keze tuskéval. Este fáradt volt és nem piszkálta ki őket. Másnap esett az eső, hogy ne vesszen kárba az ideje, gondolta: lesározza a konyhát. Összegyűjtött egy csomó lóganét, meg is gyúrta a sarat, de nem tudta befejezni a dolgát, mert éktelenül fáj a keze. Bekötötte vizes ruhával. Hiába. Estére már akkorára dagadtak az ujjai, mint egy véres hurka. A doktor alighogy ránézett a kezére, azt mondta: bizony néni, ezeket le kell vágni. Azóta hiányzik két ujja. Igaz hárommal is elcsipegeti úgy a málnát, mint más épp kézzel... Ne féljen, majd belejön. Ha a háta bírja, akkor nem lesz semmi baj. Először a gerincnek kell betörni. Én már málnaszedés előtt egy héttel elkezdem a gyomlálást a kertben, hogy egy kicsit hozzáidomítsam magamat ehhez a sok hajlogatáshoz. Van, akinek kínszenvedés a málnaszedés. Kérdezze csak meg a Dolfit, mennyire tud fájni egy derék!

– Kit kérdezzek meg?

– Hát az apósjelöltjét, az Adolfot.

Micsoda? – nevettem befelé. Adolf? Dolfika? És még ilyen névvel ki mer menni az utcára? Sas Adolf, nem mondom.

--A Dolfi legszívesebben lekasználja a málnát, annyira utálja a szedését. Hiába. Férfiember. Majd csak figyelje meg: egy fél óra múlva eszébe jut valami tennivaló a ház körül és eliszkol.

...

...

– Megteltek a ládák.

– Akkor mára befejeztük – sóhajtott fel Mariska néni és kiegyenesítette hordónyi derekát. Nem győztem csodálni, hogy nagy súlya ellenére egész nap zokszó nélkül kapdosta az aprócska szemeket. De még izzadni sem igazán láttam. Hiába na, minden munkát szokni kell.

A málnát felpakoltuk a lovaskocsira, feldobtuk a megrokkant biciklit is. Az öreg meg sem kérdezte, mi történt a járgánnyal, felült a bakra és a lóra csapott. Mariska néni eltekert, mi meg gyalog mentünk Sasékhoz.

– Anyu, hadd menjünk el búcsúba – kérte Marika, miután az udvarukra értünk.

– Hova? – kérdezte Sas anyó.

– Dombhajlatra.

– Én nem bánom. De a Bálint kérjen el az apádtól is.

...

Gőzöm sem volt, merre van Dombhajlat. Komótosan kerékpároztunk már egy ideje. Néha fiatalok hajtottak el mellettünk, autók zúgtak tova, gyalogosok jöttek szembe. Oldalt hatalmas rét terpeszkedett, rajta szalmaboglyák vagy micsodák.

– Állj meg egy kicsit, Marika! – szóltam rá.

- Tör a bicikli? – kíváncsiskodott. – Tudom, igen rossz a nyerge. Már évek óta nem használjuk.
 - Forduljunk be arra a rétre. Ott, annál a fasornál megpihenünk egy kicsit
 - javasoltam álnokul.
 - De akkor még később érünk a búcsúba.
 - Sebaj, lesz még elég időnk – vigasztaltam.
- Jó messzire, egy nagy szénakupac árnyékában megálltunk. Letettük a bicikliket. A kezem végighúztam Marika testén. Épp csak egy ujjal érintettem a bimbóját. Rögtön kinyílt. Szája mint a tűz, nyelve... Már kezdtem lehántani róla a ruhát. Megijedt.
- Biztos, hogy nem látnak meg bennünket, Bálint? Valaki erre is jöhet.
- Fél óra múlva Marika kezét simogattam. Apró áramütések villództak át rajtam.
- Mire gondolsz ilyenkor, Marika? – faggattam.
 - Semmire.
 - Valami csak jár az eszedben – makacskodtam.
 - Félek, hogy erre jön valaki.
- ...
- ...
- Szóval ő a te beteged? – kérdezi a fődoki a sietéstől izzadt homlokát törölgető dr. Nagytól. Egy bólintás a válasz.
 - Azonnal kiírod dolgozni! – emeli fel hangját egyik pillanatról a másikra a főorvos. – Mit gondolsz, kupleráj az SZTK? A páciensed a betegszabadsága alatt nőkhöz járkal, talán iszik is. Nem erre van a táppénz! Azt becsületes embereknek találták ki. Egyáltalán mi a baja?
 - Idegkimerültség, de valamilyen, a kórképhez nem teljesen illő rohamai vannak – jegyzi meg dr. Nagy. – Gyilkosságról képzeleg.
 - Vettem észre. Szóval dilis? Akkor vidd innét! Nem adtam neki injekciót. Ki tudja, hol járkált az éjjel, ahogy az előbb rárohant itt a kísérfőjére abból még azt is gondolhatnám, hogy narkózott.
- Dr. Nagy nem szól, látszik, valami miatt zavarban van.
- Úgy látszik, a beteg olyan, mint az orvos – jelenti ki a főorvos. – Az egyik „képzeleg”, a másik a rendelői mosdóba vizek. Neked sosem lesz a pácienseid és az egészségügyi személyzet előtt tekintélyed. Te csak egy orvoscska maradsz!
 - De, mi köze egy régi ügynek...
 - Semmi kérlek, semmi – legyint a főorvos. – Vidd a beteget!
- ...
- ...
- Kelj már fel, te álomszuszék! – hallottam mély álmomban egy kedves hangot, majd másodjára már egy lökést is éreztem a vállamon.

Megfordultam, kinyitottam a szemem és az ablak felé néztem.

– Most? Hiszen még sötét van. Egyáltalán hány óra?

– Negyed öt – jelentette ki Marika.

– Hajnalban? Haláli jó! Remélem, nem azt akard mondani, hogy elemlámpa fényénél is lehet málnát szedni – értetlenkedtem.

– Mire felöltözöl, megreggelizünk, anyuék megetetik az állatokat, addigra bőven világos lesz.

– Ti mindig éjszaka keltek? – bosszankodtam.

– Málnaszedés idején igen.

...

...

– Hány ládával telt meg? – kérdezte Sas anyó.

– Hetvenöt – állapította meg némi számadás után a Módos.

– Segítek felrakni! – ajánlkoztam.

– Ha nem esik neheze.

– Kiék ezek a lovak? – érdeklődtem tovább.

– A téeszcséjé.

– Szép állatok – jegyeztem meg.

– Éppen csak, hogy elhúzzák a kocsit. Láta volna az én lovaimat, mielőtt elvette őket a téesz, de maga csak biztos a kolbászban találkozott igavonóval.

Állatügyben nem tudtam az öregnek jót mondani.

Hanem a málnaszedés sem nagyon akart sikerülni. Mert hogy is volt?

Lehajoltam, megböngésztem a bokor alját, teleszedtem a markom, bele a pohárba, felegyenesedtem örülve, hogy a bokor tetejére kerül a sor, amit már állva is el lehet csiperészni, szóval felegyenesedtem, kinyújtottam a derekamat, ám elég volt még egy pillantást vetnem lefele, hogy észrevegyem, maradtak még lent is piros, érett szemek jócskán.

Újból földig buktam, majd nyújtózkodtam, és ez így ment egész délelőtt.

A hajolás volt a legutálatosabb az egészben. Megpróbáltam már guggolva, térdelve, egyik sem vált be. Ha meg véletlenül elhagytam egy-két érett szemet, akkor azt az öreg feltűnő mozdulatokkal, valamiféle átkot morogva leböngészte utánam.

Felültem az öreg mellé a bakra. Nem volt túl beszédes velem. Három egybe mondatot aligha szólt hozzám mióta ott voltam. Este nyolc órára járt, mozgott a fél falu, mindenki akkor vitte a málnát: kézben kiskocsival, barillával, autón, fejen. Talán csak mi mentünk lovakkal.

– Miért nem vesz maga is valamilyen személykocsit? – tudakoltam az öregtől.

– El tudná vezetni? Már úgy értem, van rá engedélye? – kérdezett vissza.

– Nincs, de két hónap alatt letehetném a vizsgát. Érteni, értek az autókhoz.

– Akkor vizsgáljon le, azután majd meglátjuk. Hány rekesszel férhet be egy autóba? – faggatott módos apósjelöltem

– Fogalmam sincs róla.

– Meg kell érdeklődni.

Belegondoltam: szegény apám legürizte az életét, de még az autóvásárlás gondolatáig sem jutott el. Persze, ha valaki azt mondaná az apámnak, hogy most nincs tévé nézés, rádióhallgatás, hanem irány a maszekolás, havi húszezret megkereshet mellékesen! Nos, ha valaki ezt mondaná az apámnak, nem tudom, vállalná-e. Felkelne-e a málna kedvéért hajnali négykor, és kiállna-e a tűző napra? Kinek van igaza? Az apám lekulákozza az ilyeneket, az öreg Sas leéhenkórászozza a mifélénkét. Kinek nincs igaza? Az egyik azt mondja: joga van a pihenéshez, a másik azt, hogy ő szabadidejében is az ország javára dolgozik. Az egyik keresgeti bukszájában a pénzt, a másik meg nem tud mit kezdeni vele, legfeljebb vesz rajta egy autót.

...

...

– Csak múltó rosszullét. – mondta nyugtató hangon Sasné - Guggolj le, leányom, és lélegezz jó mélyeket, az ilyen állapot együtt jár a terhességgel. Én, amikor tégedet hordtalak, ha megláttam egy birkát vagy kecskét, azonnal öklendeztem. Máig sem tudom, hogy miért. Mindenesetre megszenvedtem veled. Akkor szedtem fel az első tizenöt kiló felesleget. Kuporodj csak össze, picim. Majd elmúlik. Még az a szerencse, hogy a Liszka néni a sor másik felén van, már így is mondogatta: híztál tavaly nyár óta.

– Ne menjünk ki mégis a fák alá, Marika?

– Kösz, de mintha egy kicsit jobban lennék.

– Eredj haza! Félek, hogy valami bajod lesz, vagy a pici megnyomorodik ettől a sok hajolástól.

Az öreg vadbarom ismét megszólalt. Hangjából sistergett az indulat.

– Ha az árokpart nem törte fel a kisasszony derekát, akkor ez a kis mozgás sem árt meg. Ha teljes bizonyossággal tudnám, hogy a sok hajolástól elvetél, akkor még éjjel is szedetném vele a málnát.

Eldöntöttem: dehogy engedem, dehogy engedem, hogy itt maradj, Marika. Hiszen az apád egy vadmarha, egy... de legalább most kimutatta a foga fehérét. Látszik, fikarcnyi jóérzés sincs benne irántam. A környéken sem túrna meg, ha nem lenne éppen málnaszedés, vagy főként, ha a lánya nem esett volna teherbe tőlem. De nem vagyok ráutalva a jóindulatára. Most azonnal bemegyek lakást szerezni.

...

...

LAKÁSIGÉNYLÉS

NEVE: Tengeri Bálint

ANYJA NEVE: János Terézia
SZÜLETÉSI HELYE: Csorna
BEOSZTÁSA: szakmunkás
MIÓTA DOLGOZIK A VÁLLALATUNKNÁL: öt éve
ELŐZŐ MUNKAHELYEINEK RÉSZLETES FELSOROLÁSA: nincs
CSALÁDI ÁLLAPOTA:
GYERMEKEINEK SZÁMA: -
MILYEN SEGÍTSÉGET KÉR A VÁLLALATTÓL: lakáskiutalás,
lakásvásárlási hozzájárulás, lakáscsere: lakáskiutalás.
JELENLEG MILYEN LAKÁSSAL RENDELKEZIK: a szüleimmel lakom
PÁRTTAG-E: nem
KISZ TAG-E: igen
TAGJA-E A SZAKSZERVEZETNEK, MIÓTA: igen, öt éve
KITÜNTETÉSEI: vállalati kiváló dolgozó, miniszteri dicsérő oklevél
KÉRELMÉNEK INDOKLÁSA: nősülök, gyerekünk lesz, és sem én, sem
a feleségem nem rendelkezünk olyan körülményekkel, hogy az lehetővé
tenné gyerekeink zavartalan, a társadalom javára történő nevelését. A
vállalatot nem szándékozom rövid időn belül elhagyni, jelenlegi
munkahelyemen KISZ-titkár voltam és szocialistabrigád-tag vagyok.
Szüleim munkásemberek.
KELT: 19... hó.... nap...

*Tengeri Bálint
aláírás s. k.*

...

Azért ne bízd el magad elég hosszú a lakásra várók sora – mondta a szakszervezetis. – Te meg még nős se vagy.

...

– Én is végiggondoltam, amíg pici a gyerek, addig talán jobb is, ha itt maradunk, Bálint! – jegyezte meg Marika. – Segít majd az anyám.
--Ha semmiképpen sem tudok segítséget szerezni a gyárban, akkor inkább menjünk albérletbe.

...

...

Szerdán volt a negyedik nekirugaszkodásom a málnázás megszerettetésének. Gyorsan eltelt, mert délután egy kiadós zivatar felhőzte be az eget. Így azután nem végeztünk - az aznapra kirótt mennyiséggel. De legalább kialudtam magamat.

Szerda után csütörtök következett. Reggel nem a Marika, hanem fojtott hóbörgés ébresztett.

– Én nem tűröm, hogy valaki itt mászkáljon a házamban, és közben úgy bámuljon rám, mintha apját-anyját megöltem volna. Se nem szól, se nem köszön – kiabált az öreg Sas.

- De hiszen köszönt, tegnap reggel is – vett védelmére Sas anyó –, azóta nem is találkoztatok, mert neked ki kellett menni a téeszcsébe.
- Ne véd te azt?
- De apu, én is hallottam tegnap, hogy köszönt!
- Mi az, hát mindenki ellenem fordult? Ha valaki úgy érzi, hogy valami baja van velem, akkor jöjjön ide, mondja a pofámba, vagy illanjon el innét, addig, míg jól állok magamért. Ha az apja nem tanította móresre, majd én megtanítom – hallatszott az előszobából.
- Nem kell rekedtre ordítania magát, befűzöm a cipőmet, és már megyek is, így ni – határozta. Szóval észrevette az öreg: homok keveredett a gépszírba? Örülök neki! Legalább tisztázzuk a dolgokat. Persze nem tudom, ma reggel hogyan köszönhettem volna, mikor szerencsére nem is találkoztunk.
- Mintha engem emlegettek volna – léptem elő.
- Már csak ketten voltak a folyosón. A Marikát nem láttam sehol. Az öreg tovább pattogott.
- Magát. Igen is: magát!!! Nekem ne járjon itt olyan képpel, mint akinek most temetik a keresztapját, vagy mintha elvitte volna a tyúk a zsíros kenyérét. Halljuk, mi van a bögyében?
- Csak tudnám, miért mérgelődik? Fáj a gyomrom. Magával még nem történt ilyesmi? Fáj! Nincs kedvem beszélni, és tegnap reggel igenis köszöntem, ma meg még – igaza van a Mariska néninek – nem találkoztunk.
- Szóval hallgatózott?
- Nem nagyon kellett, mert olyan hangosan kiabált, hogy még a harmadik szomszédban is felfigyelhettek rá. Inkább maga mondja meg, hogy mi baja velem?
- Az, hogy VAN! Az, hogy kurvát csinált a leányomból! Hogy ki nem állhatom a tudálékos képét! Nem elég ennyi?
- Ha olyan nagy szálla vagyok a szemében, elmehetek arra az időre, amíg lefogy a málna, és végre elengedi a lányát.
- Sas anyó a védelmébe vett.
- De apjuk, hiszen csak segíteni akar a Bálint. Sokan rá se hederítettek volna, hogy mennyi dolgunk van, ő meg önként ajánlkozott. Látod, mennyire érik ez a rohadt málna, mára már kénytelen voltam három napszámost is felfogadni. Dehogy mész el, Bálint! Semmi, de semmi bajunk nincs veled.
- Megmondtam már, te ne beszélj az én nevemben. Nem kellett volna napszámosokat keresned, ha a lányod nem könyörgi ki az utolsó pillanatban, hogy mondjam vissza a málnaszedő lányokat, akiket Móríchidáról szegődtettem. Persze akkor már tudta, hogy itt lesz a kurafija. Féltette, hogy mást keres magának.
- Jézus Mária, bocsásd meg nekem, hogy ilyeneket kell

végighallgatnom! – sopánkodott az anyósjelölt.

– Ha nem szól, az sem érdekel – közölte az öreg. – Eddig sem beszélgettünk ötvennégy esztendőn át, igazán nem fog ezután sem hiányozni. De csirkefogóhoz, tolvajhoz nem adom a lányomat! Inkább szüljön zabigyereket. Jobb, ha elhordja innét az irháját, míg szépen beszélek, maga... maga biciklilopó!

Ezt már én se bírtam szótlanul.

– Én biciklitolvaj? Hát ezt meg honnét szedi?

...

...

a Burkusné szánt meg. Kijött velem Sasék málnaföldjére. A vén lókötő meghallgatta a történetet. Szerencsére a szedők a sor másik végén voltak.

– Én mindent elhiszek magának, Burkus néni. De miért kellett hozzányúlania egy idegen biciklihez? – makacskodott. – Nekem mondhat bárki bármit, azt tanultam az apámtól: „Aki másét elveszi, az lop.” Hagyta volna ott a fiatalember azt a kerékpárt, úgy, ahogy a Horváth Jánosnének sem tört el a lába, amikor elment mellette.

De a Burkusné nem hagyta magát:

– Tudom Dolfi, ti csak a pénzben bíztok. Meghalhat mellettetek valaki, akkor sem hajoltok le hozzá, mert nincs hasznatok belőle, vagy mert félték, hogy bajotok származik belőle. Megértünk már egyet s mást mi is az urammal. Hittünk: pénzben, málnában, szőlőben. Idő kell rá, míg észbe kap az ember, hogy a temető fele áll a szekere rúdja. Akkor azután jólesik segíteni másokon. Hátha beszámítják majd a nagy lajstromozáskor, hátha nyugodtabban hal meg az ember! Én azt mondom: saját szememmel láttam a Jancsit, még kis mise után is részegen feküdt. A fiatalembernek az a baja, nem ismeri ezt a falut, mert én is otthagytam volna a helyében a biciklit. De ő városból jött, és ott más a szokás.

Ezt így kivágta, egy szuszra. Aztán apró, duci termetéhez képest méltóságosan elvonult. Én meg beálltam a málnasorba. Az öreg visszament a saját sorába. Jó száz méterrel előttem járt. Onnét már nem kiabált.

...

...

13

Dr. Nagy nyit be az elfekvőbe.

– Kilustálkodtad magad? Rosszullétet nem éreztél? – kérdezi. – Volt egy érdekes esetem. Bejön a kovácsműhelyből egy nyugdíj előtt álló bácsika. Mondja: lábizzadás elleni orvosságot szeretne felíratni. Szólok az asszisztensnőnek, keresse elő a kartonját. Jó három-négy percig

kutatgatja, de nem találja. Már éppen le akarom tolni, amiért ezeket sem kezeli rendesen, de véletlenül megkérdezem a bácsit: „Mikor járt itt utoljára?” Azt mondja: „Én még itt nem voltam! Huszonhárom esztendeje dolgozok a gyárban, de ezalatt még nem jártam orvosnál. Most is csak a lábam miatt! Tudja, a gyerekek mindig a szememre hányják, hogy bűdös” Szóval, ilyen becsületes, rendes emberek is vannak.

...

...

– Adja ide azt a kosarat, majd én viszem, Mariska néni! – ajánlottam.

– Köszönöm, elfér a kormányon.

– Nem fáradtál el, Marika? – kérdeztem.

– Csak a lábaim szúrnak egy kicsit, mintha meg is lennének pöccedve.

– Öreganyádnak is visszere volt, nekem is, mikor téged viseltelek. Még egy gyereket alig tudtam volna lábon kihordani.

– Tényleg, anyu, miért nem lett nekem testvérem?

– Ki tudja már azt – felelte szomorúan Sas anyó.

De láttam a szemén, hogy tudna még mesélni. De inkább azt mondta:

– Menjetek be a szobába, kisleányom, majd én ellátom az állatokat. De nekem jók legyetek ám.

Jók leszünk mami! – ígértem magamban. Maga legalább aranyos

asszony. Nem csodálom egy cseppet sem, hogy a templomba menekül az öreg lótolvaj pardon, a tolvaj az én vagyok, az öreg lócsiszár elől.

Bent megpróbáltam kézre keríteni Marikát. Elhúzódott:

– Ne bántsál, Bálint! Olyan fáradt vagyok. Nehezemre esik egész nap hajolgatni.

– Miért nem maradsz itthon? Itt vagyok én, segítek helyetted.

– Itthon maradni, málnaszedéskor? Hol élsz te?

Ebben a két mondatban ott lapult az egész dombfalui életszemlélet.

...

...

14

Ismét Csorna felé száguld dr. Nagy kocsija.

Bálint, aki közben a málnaszedés idején történeteket mesélgeti, hirtelen elhallgat. Majd kis idő után kiböki:

– Csak tudnám, miért terhellek én a hosszú, unalmas, fájdalmas történeteimmel? Nem igazán érdekelhet senkit egy unalmas málnaszedés, sem egy általam gyilkosságnak, más által a világ legtermészetesebb dolgának tartott ügy.

Dr. Nagy megnyugtatja a fiút:

– Orvosilag érdekel az eset. Olvastam, a kibeszéltetés használ, lévén, hogy közben maga a beszélő is újraéli, újraértékeli a történeteket.

Meglátjuk, nálad beválik-e.

– Némi igazság lehet benne, mert mióta elkezdtem feleleveníteni ezt a pár hetet, csaknem állandóan ez kavarog a fejemben. Nehezen értetted meg azt a biciklihistoriát, pedig te is őket igazoltad. Míg a sztetoszkópról volt szó, ugyanazt hajtogattad, mint ők: miért nem hagytam elheverni.

– Nem a Tengeri bácsi ácsorog ott? – kérdezi hirtelen dr. Nagy.

– Dehogynem, állj meg, légy szíves! – Bálint kinyitja a kocsi ajtaját és odakiált az apjának: – Jöjjön, üljön be, édesapám! Hazavisszük.

...

...

Emlékezés

Még mindig csütörtök volt, csak a változatosság kedvéért, éjszaka. Tíz perc lehetett éjfél. Már öt perce hallgattam az ágyon fekve, hogy az öreg Sas valamiért újból hóbörög.

Szemét alak vagyok, ha most azonnal nem kelek fel és nem megyek oda megkérdezni: mi baja van – gondoltam. Szemét alak vagyok és gyáva, GYÁVA! Igaz, az ő házában vagyunk, de ez nem jelenti azt, hogy mindenben keresztültaposhat. Felkelek és bemegyek – határoztam el. Ha megüt, visszaütök! Visszaütök? Elfutok? Mi lehet már megint a hasfájása?

A Marika és az anyósjelölt hangját nem is hallottam, csak ő ordított.

Biztos a kocsmából jött – véltem. Bemegyek!

– Engem ne áridáljon meg a Pék János – hallatszott az öreg szájából. – Megmondtam neki: ha megkeverte a szart, hát egye is meg! Kellett neki egy ilyen városi jöttmenttel kikezdeni. Az ilyen azonnal fut a tanácselnökhöz. Feljelenen talán még az anyját is.

Az anyámat ne vegye a szájára, papa – gondoltam, mert tényleg elsötétít a fáradtolaj és betörölök egyet abba a komisz képébe... most kell belépni!

– Mi a baj már megint velem? – kérdeztem, tőlem telhetően keményen és hangosan.

– Ki hívta ide? Mit keres itt? Még talán azt is megtiltja, hogy a családommal beszéljek? – verte az öreg szikkadt öklével asztalt. – Nyakamra küldi majd a tanácselnököt? Feljelent, amiért nem suttoztam a saját házamban, a saját feleségemmel?

...

...

CSEND

(Bálint verse)

Miközben

Sűrű pelyhekben hullt az éj

Dombfalu

vakon matatott a csend ölén

...

...

– Mennyi lett a málna, apjuk? – kérdezte este Sas anyó.

Elméláztam: ez a kulcsmondat. Itt ezzel kelnek, fekszenek az emberek.

Köszönés helyett megállítják egymást az utcán, és azt kérdezik:

MENNYI LETT A MÁLNA? És jaj annak, aki nem tud válaszolni: az lusta, tohonya, semmirekellő, naplopó, semmittevő, dologtalan, élhetetlen. Az olyan nem arra való, hogy a lányok férje legyen, vagy hogy az utcán köszönjenek neki. Aki nem ismeri a málnát, az jó ember nem lehet, aki nem ismeri a málnát, az miből él, mire megy, mitől remél? Málnaszemek, apró piros kis gyümölcsök, nem jobbak és nem is rosszabbak a ribizkénél, az egresnél, a földiepernél, a szedernél. Bogyók, málnaföldek, bokrok. Egy bokorban hat-hét szál, minden szálon harminc-negyven szem. Elmondták: a család tavasszal megmetszi, utána kétszer megkapálja, nyáron szedi, szedi, szedi a málnát. Mert a MÁLNA A MŰLT. „Már öregapátoknak is volt kétszáz öl itt, nem győzött rá többre, de abból vette a szakonyi tagi földet. Mi is háromszáz öl málnával kezdtük a házasságot.” A MÁLNA A JELEN. Le kell szedni, át kell adni. Majd a málnaszedés után férjhez mehet a lány. Majd a málnaszedés után megbetegedhet, gyereket szülhet, de addig, addig csak a málna létezhet. A naponkénti, percenkénti felhajtás, a meggörcsülő derék, a felkarcolt kezek, a zsibbadó ujjbegyek és a kérdés: „Mennyi lett a málna?” A MÁLNA A JÖVŐ. Azt ígérik a gyerekeknek, a menyeknek, a leendő vejeknek: „Ha majd jók lesztek, megeszitek a vacsorát, nem szívjátok vissza a taknyotokat, és tévézés előtt megtörlitek a szemeteket, ha majd, akkor ti is kaptok egy darab földet, beültethetitek málnával.”

Már a gyerek is tudja: egyik sor a másiktól egy méter harminc centi, az egyik bokor a másiktól nyolcvan centi, a töveket harminc centi mélyre kell beásni, lehetőleg ősszel, és akkor tavasszal már van mit kapálni, nyáron már van miben bizakodni, ősszel már van miről beszélni. És a következő szezonban már megkérdezheted a szomszédot: „Mennyi lett a málna?” Ötven kiló? Nem mondom. Akkor vágódnék be az öreg Sasnál – gondoltam, ha azt mondanám: „Mi málnával szeretnénk kelni és feküdni, azt szeretnénk, ha a szerelmünkből málna sarjadna az ágyban, ha simogathatnánk, becézgethetnénk!” Utálom már ezt a növényt, pedig nincs jogom rá. Idegen vagyok a málnaföldön. Mit érezhetnek a Liszka nénik, akik lánykoruktól a himperben nőttek fel, a másokéban. Ők utálhatják! De nem teszik. Nekem örülnöm kellene, hogy ilyen jó dolgok após- és anyósjelöltem van. Mindent készen adnak, lányt, házat, gyereket, a kocsiért csak füttyenteni kell egyet. Ha itt maradunk, majd én is málnát ültetek, először kétszáz ölet, és ha arról bejön a hatvanezer forint, akkor számolni kezdek. Ez mégiscsak majdnem másfél havi

keresetem, és a málnával, kétszáz öl málnával nem kell egy egész hónapot güriznem, rágyőzők munka mellett is. Aztán négyszáz öl málnát telepíték. Elmagyarázom a feleségemnek: „Mert az éri meg majd igazán, Marikám, kivesszük a szabadságunkat és lecsipegetjük, esetleg hívunk egy segítséget, nem baj, ha nem tudsz minden nap főtt ételt elém tenni, megéri azt az ember. De, ide figyelj, Marikám! Ha most ennek a tíz mázsa málnának az árát félretesszük, akkor jövőre már fúrathatunk egy kutat, és akkor igazán megéri majd hatszáz öl málnát ültetni, mert ott lesz a víz, nem árthat a szárazság sem. Legfeljebb kimaradsz a gyárból, a hivatalból, anyukám, és a gyerekeknek készítettünk kisszéket, hogy szedni tudják a málnát, meg mi is összehozunk még sok kis gyereket, mert akkor mindig több málnát ültethetünk, és meglátod egyszer...” Elborzadtam a gondolattól is.

– De apjuk, még nem is mondtad, hogy mennyi lett a málna. Gondolom, föle volt még a háromszázötven kilónak is. Most az eső után még jobban nyomtak a szemek. Holnap szabadnap van az átvevőhelyen. Vasárnap újból szedhetjük. Mennyi lett a súly? Mondjad már!

– Ne mérgesíts még te is – dörmögött az öreg. – Harmadosztályban vették át.

– Micsoda? Nem igaz! Hiszen nincs is harmadosztály.

– Vedd csak elő a szerződést, azon rajta van, hogy a minőség változtatásának jogát, vagy mit, a szezonra is fenntartják. Azt hallom, nagy a termés, képtelenek elszállítani.

– Te jó ég! És mennyit fizetnek ezért a harmadikért?

– Tizenhét forintot! Harmadát, mint a rekeszesért.

Mariska néni teljesen magába zuhant.

– Mennyit? Hogy nem sül ki a szemük! Édes jó Istenkém, hát miért nem rogyasztod rájuk az eget? Van szívük ennek a szép málnának az árát így lenyomni? Hát mik ezek? Emberek? Kommunisták? Ezt tette velünk a szocializmus? Hiszen még a Rákosiék is megvették hét forintért.

Tizenhét forintot adni a mi gyönyörű szemű málnánkért, amikor akkora minden egyes szem, mint a hüvelykujjam.

– Nem is az volt a baj! – morogta az öreg. – Ott állt egy manusz, meghúzogatta a nejlont, azután azt mondta: sok van aládában, és különben is, túl érett. Első osztályba nem vettek át egy rekesszel sem, másodosztályba is csak keveset.

– És te, Sas Adolf, hagytad, hogy egy idegen viccét-vaccát hányja a málnánknak? Van nekünk becsületes átvevőnk!

– Én már nem sok mindent tehettem. A Szűcs Árpi az ipse fejébe borított egy rekesz himpert. De csak rontott vele a helyzeten, mert az a golyvás jegyzőkönyvet vetetett fel és kijelentette: megtéríteti a ruhája árát. Azt hallottam, teli van az egész raktár, két napja nem vitték el a málnát, már az udvarra is raktak belőle. Ha esik még egy kis eső, mind

tönkresilányodik. Még az a jó, hogy az árát kifizették. Csanakon már láda sincs – sorolta a balhíreket az öreg.

...

...

– Bálintom, galambom miért vonszolsz a faluszél felé, mikor azt ígérted, hogy a kultúrház felé megyünk? – somolygott Marika.

– Úgy lesz, tündérlányom – ígértem. – Csak előtte kiugrunk a rétre harmatot gyűjteni, füvet zöldíteni, csillagokat kergetni, sötétséget foltozni. Elhemperegőzünk a gyepen, hogy találkozzunk, hogy te légy én, hogy én lehessek te, hogy te és én: mi legyünk.

– Ne haragudj meg rám, de most ahhoz nem érzem jól magam. Ma nyugtalankodott a pici.

– Úgy szeretném a szívdobbanását meghallgatni. A téged rúgó talpát megcsókolni – próbálkoztam.

– Majd máskor.

– Jó, de akkor most hova menjünk? Alszik az egész falu.

– Dehogy. Ez nálunk az udvarlási szezon. Sok az idegen lány, akik eljönnek segíteni a rokonaiknak málnát, szedni. Ilyenkor ott flangálnak a főútnál, és körülöttük három falu srácai. Talán fel akarsz szedni valakit?

– kérdezte.

– Igen. Egy olyant, aki hajlandó velem kijönni a rétre – válaszoltam. De a Marika rögtön elbőgte magát. Megsimogattam.

– Csak nem vetted komolyan?

– Ezt nem, de félek, féltlek Bálint, hogy majd egyszer azt mondod: „Elvetted magad, mert jött a gyerek.” Felkerekedsz és otthagysz bennünket. Elmész szebb nők után, olyanok után, akik kimennek veled a rétre, akik nem szültek tizenhét éves korukban gyereket.

Megsajnáltam. Leültettem egy ház előtti padra.

– Még nem is beszéltünk arról, mi lesz a neve.

– Ráér még.

– Maga nem előrelátó, kisasszony, és ha koraszülött lesz? Köztudott, hogy minden hét hónapra született gyerek két hónappal előbb világra jön a vártnál, no mármost, ha a hét hónapból levonjuk azt a két hónapot, akkor érthető, mennyire sürget bennünket ez a dolog. Tud követni?

Miképp merészkedünk majdan szegény gyerek elé, ha még a nevéről

sem gondoskodunk időben? Hogyan nézünk a szemébe? Ugye kis hölgyem, maga szerint is rosszul hangzik az, hogy Tengeri Anonimusz?

– Anonimusz – nevetett Marika. – Nincs is ilyen keresztnév.

– Elhiszem. Maga tanulta a magyart, kisasszony. Én csak afféle gépszerelő vagyok. Mit szólna ahhoz, ha Emerenciának neveznénk el a kislányt?

– Ne hülyéskedj, Bálint. Fásult, beteg és kedvetlen vagyok.

– Válasszunk nevet! – makacskodtam.

- Ha fiú lesz, viselje az apja nevét.
- Tengeri Bálintból egy is elég.
- Nekem tetszik. De szép a Tivadar is.
- Tivadar!? Mondja csak, kishölgyem, kije magának az a Tivadar? Na és tudja ragozni. Tehálovics Énvadar. Óhálovics Mivadar. Mihálovics Tivadar. Miért olyan kedves? Vegye tudomásul, vagy Tibor lesz, vagy... vagy Balambér.
- A Tibor is szép.
- Tibor! Tiborka! Hallod, amint kopog az apuci? Amennyiben beleegyezel ebbe a csúnya névbe, úgy rúgd meg az apuci kezét!
- Érezted, Bálint? – kérdezte Marika.
- Mit?
- Tényleg rúgott.?

...

...

Arra ébredtem, hogy valaki felemeli a takarót.

– Idebújhatok melléd? – hallottam.

Azt hittem, hogy csak álmodom. Meleg vagy, mint a friss kenyér – álmodoztam jólesően –, olvadó, mint a lágyuló acél, érezlek, mintha mellettem lennél. Ekkor éreztem, hogy Marika valóban mellettem van.

– Marika, te tényleg itt vagy? – kérdeztem meglepetten.

Nevetve felelt:

– Itt hát, te, te részeges! Asztal alá itattad a dombfalui fiatalságot. Láttam ám, hogy közben teleöntözted sörrel a szemetesvödröt. Lestek a srácok, hogy-hogy te még mindig bírod?

– Miképpen kerültél ide? – makacskodtam.

Marika hozzám simult.

– Nézze meg a világ! Nemhogy örülne neki, hogy mellette vagyok! Talán még el is zavarsz? Az anyu elvitte a tejet, utána pedig a nyolcas busszal elmegy a szomszéd faluba, valamit venni akar az áruházban. Az apám a nőjénél van fát vágni.

Erre azután teljesen elröpült a szememből minden álom.

– Kinél? – kérdeztem megrökönyödve.

– A nőjénél! – erősítette meg Marika még egyszer, majd témát váltott. – Olyan jó melletted. Ugye mindig egymás mellett alszunk?

– Hol van az apád? – makacskodtam.

Marika viszont megsértődött.

– Neked most ez a legfontosabb gondod? Örülj annak, hogy tíz óra előtt egyik sem jön haza. Van két teljesen szabad óránk. Az ajtókat is bezártam.

Két út van előttem, melyiket válasszam? – tanácstalankodtam. Az öreg lócsiszár még ráér, ki kell használni ezt a kevéske időt, a két teljes órát.

– Tudod mi vagy te nekem? – kérdeztem Marikától. – A

gyémántköszöntőm! Ezt úgy olvastam valahol, de én is tudnék kitalálni ilyeneket. Várj csak! Te vagy az én acélpalotám, a hajnalcsillagom, autómon a fényszóró, gépemben az automatika, testemben az acélrugó, te vagy az, aki elhomályosítja a napot, aki kihúzza szívemből a málnatüskét, aki új szavakra tanít, te vagy minden eddigi nő, és te leszel minden ez utáni nő az életemben. Te vagy az altatóm és az ébresztőm. Én leszek neked az öröm és a büszkeség, gyerekeid tisztos apja.
– Bárcsak tudnék én is ilyen szépeket mondani – simult hozzám. – De én csak azt mondhatom: szeretlek, Bálint.

...

...

15

– Te nyavalyogsz fáradtságról, amikor az üzemorvosod engem traktált éjfélig? – kérdezi reggel Bálinttól a nővére. – Bódult egy hapsi – teszi még hozzá.

– Mi bajod van a dokival? – hördül fel Bálint. – Már ő sem elég okos neked? Nem sorolta talán el a megye ige negyvenkét féle fajtáját.

– Szinonimáját! – javítja ki a nővére, miközben a könyvtári könyveket pakolgatja.

– Nem érdekel, hogy mijét. Azt mondd meg nekem gyorsan: hány fogaskerek van az egyetemes eszterga Norton-szekrényében?

– Mindig ezzel a balgasággal jössz, honnét és miért tudnám? De az irodalom és a nyelv felszínes ismerete hozzátartozik az általános műveltséghez. Azt tudni kell, hogy ki írta az Anyám című verset, azt már nem muszáj tudni, hogy miért lett öngyilkos József Attila.

...

...

– Azt mondja a Kovács szomszéd, hogy nem kapott ládát. Mi lesz velünk? – sópánkodott.

– Már amikor én jöttem is alig volt – legyintett rá az öreg.

– A szomszéd szerint a többi faluban nincs már három napja láda. Azt hallotta, hogy Pátkán meg éjszaka kitörték az átvevőhely kerítését, Tényőrről már elkergették az átvevőt – sorjázta a rossz híreket Sas anyó. Nocsak! – hasított belém a felismerés. Az öreg a szomszédasszonnyal tyúkokat kerget, Mariska néni meg a szomszédal kvaterkázik, így azután egyáltalán nem csodálkozhatok, hogy a Marika egyetlen hívó szóra felpattan a harmadik málnaszomszéd motorjára.

Kedvetlenül ment a munka. A napszámosok kapdosták ugyan, de nem beszéltek. Liszka néni meg hiányzott, mert mint megtudtam, ő betartja a vasárnapot, elmegy a templomba és utána meg pihen. No és a vasárnapi szórakozásához tartozik, hogy délután ismét felöltözik, átmegy a kocsmába, ott külön az ő kedvéért tartanak néhány üveg szekszárdi

vöröset. Megiszik belőle csendesen két decit, azután hazamegy.
– Majd lesz még itt is valami balhé. Engem nem érdekel, ha nagyon megdühítenek, lekaszálok az egészet – ígérte meg sokadszor az öreg.
– Ez az utolsó szavam! Dolgoztunk éppen eleget, a leány férjhez megy, tovább az ő gondjuk a bajuk.

Sas anyó ismét a szóeltérítéshez folyamodott:

– Reggel néztem, az esküvő hetére éppen jók lesznek a kacsák, remélem, elég lesz ez a harminc, amit betettem tömni.

...

...

Bálint kinéz az ablakon és dr. Nagy kocsiját pillantja meg.

– Hát a doki meg mit keres itt ilyenkor? – kérdezi értetlenül.

– Lehetetlen alak. Nem tudott pontos lenni? Fél tizenegyre beszéltük meg – zsörtölődik Terézia, de az arcán látszik, hogy elégedett a doki sietségével.

– Behívjam? – kérdezi Bálint. – Talán megnézhetné a pulzusomat. De nincs rá szükség, mert csakhamar nyílik a lépcsőház, majd az előszoba ajtaja.

– Á, hogy van a nagybeteg? – lép be az arcán széles mosollyal dr. Nagy.

– Lassan gyógyulgatok, de maga doktor úr, pardon, te doktor úr, látom, mindenáron össze akarsz szedni...

...

...

Marikához

Bálint verse

„Indultam hozzád és közben,
hangszálaim

a vágyakozások nyálcsurgásai közt

egy sokszor próbált,

másoknál aljasított szót

bömböltek:

Szeretlek.

Az érzések sokezer wattos erősítőin át

A vágyak ontották rezgéseiket:

Szeretlek. Szeretlek.

A szavak hullámaitól kisimultak a hegyek,

A távolság ponttá csendesült,

Égzengés, autóbuszzúgás,

vonatkattogás

furcsa összhangzata emelte

egyre nagyobbra

a szó kezdeti kuporgását:

amely végül befedte a földet, az eget,
a csillagpontok tátongó térközeit,
az ismeretlen sivatag-barlangjait.

SZERETLEK

E szó lett mindenek ura.
Bezártál körülöttem minden kaput.
Napi falat kenyereimnek,
örökös élesztőmnek,
testiségem napkitöréseinek,
szeretetem csillagvilágú örökmozgójának,
magamnak kívántalak!”

– Bálint, úgy szeretlek én is, ez olyan szép volt. Miért nem szavaltad ezt eddig el nekem? Énhozzám még sosem írtak verset. Kérlek, mondd el még egyszer.

– Majd a nászéjszakán, jó? Akkor majd elmondom végig, mert még nincs vége, szó lesz majd benne a Tibiről is.

– Bálint, úgy szeretném, ha a Tibi olyan okos lenne, mint te vagy. Elszelelt az éjszaka, reggel mégis vidáman ébredtem.

– Kimostam az ingedet, Bálint – kedveskedett az anyósjelölt.

– Köszönöm, Mariska néni. Ha számítottam volna rá, hogy vasárnap nem megyek haza, akkor hoztam volna többet is. Hány óra?

– Hat felé járhat.

– Nem szedik a málnát? – furcsállottam.

– Nincs láda.

– Hiszen még tegnap teli volt a telep.

– Az éjjel elvittek három teherautóval. Állítólag más falukban már teljesen elfogyott. Meg kell nyugtatni az embereket.

– És most mi lesz?

– A Marika fél öt óta sorban áll, ő a hatodik. Ha hoznak még ládát, akkor az apjuk odaáll kocsival, és felraknak két-háromszáz rekeszt. Nekünk elég lesz.

...

...

18

Már jó ideje szótlanul ülnek a kocsiban. Dr. Nagy az utat figyeli, markolja a kormányt, mint a meggyőződésesen félős vezető. Bálint magában a Marikához írt verset mormolja, miközben kibámul az ablakon. Terézia figyelme megoszlik Bálint és dr. Nagy között.

– Én még igazándiból most sem tudom, hogy mi történt. Annyi nyilvánvaló előttem, hogy teherbe ejtettél egy falusi lányt, majd miután eljegyezted, elmentél hozzájuk málnát szedni, de az ottani életvitel nem

nyerte meg igazán a tetszésedet – foglalja össze a korábban hallottakat dr. Nagy.

– Ez igaz, de csak a felszín. Nem ez a lényeg.

– Jobb, ha nem izgatod magad ezzel a históriával – óvja Bálintot a nővére.

...

...

– A harmadik emeleten van a panasziroda. Százhuszonhetes ajtó.

– De mi az elnök úrral szeretnénk beszélni.

– Fontos a dolog – szólt közbe a küldöttségünk veteránja, apró, töpörödött kis ember volt, de hangján hallatszott, hogy parancsoláshoz szokott. – Mondja meg neki, hogy a dombfalui Koczka szeretne vele beszélni. Együtt voltunk valamikor iskolán.

Alig fél óra alatt bejutottunk.

– A dombfalui küldöttség? Tessék bemenni, a tanácselnök már várja önöket – készségeskedett a titkárnő.

– A málna miatt jöttünk – mondtam, miután a nagy ember elé kerültünk. Aztán rákezdett a dombfalui kórus, a többiek egymás szavába vágva fújták:

„A málna.

A málna miatt.

A MÁLNA. A MÁLNA!

Csak a málna miatt.

A MÁLNA miatt! – nyilatkoztatta ki a veterán.

Csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, csak a málna, málna málna málna...

Mert mi lesz, ha nem lesz, ha rajt marad, ha rajt rohad. Mi lesz, ha nem lesz láda, mi lesz a faluval, mi lesz?”

A tanácselnök e sok beszédből is megértette.

– Értem, szóval attól félnek, hogy nem viszik majd el a málnát.

Nyugodjanak meg, a kormányunknak határozata van arra, hogy ami megterem, azt nem szabad veszni hagyni. Egy kicsit legyenek türelemmel, azonnal... Marika, legyen szíves és hívja fel a Zöldért-et, a hűtőházat és az áfész-t, mindegyik helyről az igazgatót, és hozzon be öt kávé, én már nem iszok, túl vagyok a második szívinfarktuson, szóval nyugodjanak meg emberek, azonnal elintézzük.

...

...

Valamiféle baljós előérzettől, egy soha meg nem magyarázható telepátitól hajtva siettettem a gépkocsivezetőt. Nyomta is a gázt, bizonyára hülyének nézett, és gondolta, jobb lesz mielőbb kirakni engem. Az országúttól nem messze van a felvásárló telep.

Kiugrottam az autóból és elkezdtem szaladni. Már jó húsz méterről kiabáltam:

– Marika!

A ládás teherautó éppen akkor fordult be a telepre, az emberek a kapu mentén két oldalra szétválva valamiféle mély csendben álltak ott, az arcukon iszonyat, persze ezt lehet, hogy csak hozzágondolom, inkább valamiféle mélységes fásultság ült az arcokon.

– Nem látta a Sas Marikát? – kérdeztem valamelyiküktől. Elfordult.

– A módos Sas leánya már elment? – álltam oda egy másik elé. Nem válaszolt. Leríhatott rólam, hogy izgatott vagyok, mert a Sasék szomszédasszonya odajött hozzám:

– Nyugodjék meg, fiatalember. Nem lesz semmi baj. Már Győrben lehet a Marikával a mentő!

A MENTŐ? A mentő? Milyen mentő? Mi történt! Hát mi történt??? – semmit sem értettem.

– Mondja már meg az égre, miért vitte el a Marikát a mentő?

– Hát nem tudja? – kérdezte az asszony. – Azt hittem, megvitték már a hírét. Tudja, olyan buták itt az emberek, mindenki csak a maga hasznát nézi, nem számít se isten, se ember, ha pénzről van szó.

És akkor a ládáskocsi előtt széjjelnyílt a tömeg, és a félbe tört kapuoszlop mellett pár vércseppet láttam a porban. Vagy csak úgy rémlett? Nem tudom már. DE HIRTELEN MEGÉREZTEM, BIZONYOSSÁGGÁ VÁLT BENNEM, HOGY AZOK A VÉRCSEPPEK OTT A MARIKA ÉS A MI KIS TIBINK VÉRE. Üresnek, semminek, fáradtnak éreztem magam. Mielőtt még kicsúszott volna a lábam alól a talaj, és elkezdődött volna az ezernyi szürke ló fergeteges vágója, megpillantottam az apósjelöltemet, bent állt a málnás-rekeszek között és összeszorított szájjal szórta fel őket a kocsira. Százat, kétszázat...

– Először ott lettem rosszul. Létre ráztak, és lassanként megtudtam, mi történt.

Marika hajnalban az elsők között érkezett a telepre. A kiosztás hat órákor kezdődött volna, de a faluban futótűzként terjedt a hír, hogy hamarosan elfogy a rekesz. Mindenki, aki mozgott, odaállt ládáért. Talán háromszázan is összejöttek. Az átvevő, látva a hatalmas tömeget, no és a parázs hangulatot, nem vállalkozott igazságtételre és kijelentette, akkor ad csak ki a ládákból, ha már mindenkinek jut. Betelefonta a központjukba hiába. Órák hosszat álldogált a tömeg. Egymást cukkolták az emberek. Egyszer csak jött a hír, hogy Dombfalura küldenek egy autó ládát. Megérkezett a teherkocsi. Félre kellett állni, hogy bejusson.

„Vigyázz, mert kifúrnak a helyedről, Marika! Ne hagyd magad!” kiabálta állítólag az apósjelöltem. És Marika szegény tartotta is magát. Lassan, lassan húzódott csak hátra, hogy megtartsa a helyét. A többiek is nehezen mozdultak. „No nézd, még belöknek az árokba” kiáltotta többek

szerint a Csukás Irén és hátulról nagyot taszított az előtte állókon. A tömeg, mint tehetetlen bábuk serege, előredőlt és a Marikát odanyomta a kerítésoszlop és a teherautó ütközője közé. Már nem volt ideje kiugorni. Odaszorult. ODASZORULTAK. Csak a sofőr lélekjelenlétén múlt, hogy nem vészett oda a Marika is. De elvetélt. A kis Tibor vére pirosra festette a málnaátvevő hely földjét. Van-e borzasztóbb annál a halálnál, ami akkor éri az embert, amikor még meg sem született? A tömeg semmit sem tudott a kis Tibiről. Ők csak a Marikát sajnálták, a vércseppeket látták és belső vérzésre gyanakodtak. A Marika sírógörcstől, fájdalomtól fetrengve fürdött a nyári porban. És jött a mentő. Elvitte. Öt perc múlva már ismét egymást taposták az emberek. Az apósjelöltem ostorral a kezében odaállt.

– Engedjetelek előre! Az én leányom az elsők között volt.

És az emberek előreengedték. A kis Tibor vértanú vére háromszáz ládáért hullott. Van-e ennél értelmetlenebb halál?

...

...

– Borzasztó lehetett, elhiszem, hogy kikészültél – mondja Bálintnak a nővére.

Dr. Nagy nem szól, ismét a vezetés foglalja le. Már egészen közel járnak Dombfaluhoz.

– Nem vagyok azóta a régi – mondja Bálint. – Valami hiányzik belőlem. Mindenki másként látja a dolgot: Én tudom, a kis Tibor halála gyilkosság. A Marika szerint véletlenek áldozatai lettünk. Az anyósjelöltem úgy gondolja: az Isten ítélkezett. Az anyám azzal vigasztal, hogy mindez egy szerencsés szerencsétlenség. Az apám rám néz, mint ahogy a múltbára szokott, legyint egyet és azt mondogatja: sajnós, sajnós. Az apósjelöltem, amikor legközelebb a kórházban találkoztunk, nekem támadt: – Maga miatt van az egész. Maga miatt került a falu szájára a szégyenünk...

– Az apósjelöltem, mikor legközelebb a kórházban találkoztunk, nekem támadt: „Maga miatt van az egész. Maga miatt került az egész falu asztalára a szégyenünk, miért kellett magának aznap a megyei tanácsához menni, mások dolgába ütni az orrát, miért kellett magának a lányommal találkozni?” De az eset óta nem nézett a szemembe és a szája mellett a keserűség két újabb árkot ásott.

Bálint az orvos vállára koppint.

– Álljatok meg itt. Kiszállok. Az a kék színű ház a Marikáééé.

Szevasztok! Szórakozzatok jól!

– Biztos, hogy nem akarsz velünk jönni? – kérdezi dr. Nagy.

– Teljességgel. Nyugalomra van szükségem.

– Vigyázz magadra – kéri a nővére.

Bálint bólint. Kikászálódik. Megáll. Úgy tesz, mintha csak azért várakozna, hogy integethessen a távozó kocsitól. Mikor azok kikanyarodnak az országútra, lehunyja a szemét. Úgy érzi, nem bír továbbmenni, hogy Marika és ő közte mindennek vége, hogy megutálta a világot, hogy nincs felemelőbb dolog, mint mindennap más nő után áhítozni, hogy az utcán játszó gyerekek csak azért nevetnek olyan hangosan, hogy az ő fülét felsértsék, hogy telerakják fájdalommal, keserűséggel.

Azután eszébe jut Marika illata, az első félve, remegve lopott ölelés, a tiltott éjszaka, a sok szenvedés, az eljegyzés, az egy hét múlva tartandó lakodalom, a külön ház.

És nem tudja, meneküljön-e, maradjon-e. Tibor nélkül olyan idegennek, értelmetlennek tűnik minden. Örök rés támadt az életén, amit talán sosem tud behegeszteni. Minden erejét összeszedi, hogy elinduljon az országúton egy másik élet felé, és akkor Marika hangját hallja a kapu mögül.

– Bálint gyere. Még születhet kislányunk. Keressünk neki egy nevet!

Vége

Kiadta:

Győr Városi Könyvtár

Gamma-Comp

Felelős kiadó: Kucska Ferenc

Nyomás: Palatia Nyomda Kft.

Igazgató: Radek József

Tördelés: Konrád Sándor

Győr

ISBN: 963 00 5031 5